

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ

ΝΕΑΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

(Κ.Α.Π)

Αύγουστος 2007

Όπως είναι γνωστό, προκειμένου να αξιολογηθεί η επίδραση της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π) και τα γενικότερα νέα δεδομένα στον αγροτικό τομέα, με απόφαση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων καταρτίστηκαν 13 περιφερειακές μελέτες, μία για κάθε διοικητική περιφέρεια της χώρας από αναδόχους σύνταξης που επελέγησαν μετά από διενέργεια Διεθνών Δημόσιων Διαγωνισμών.

Κάθε ανάδοχος έπρεπε αφενός να καταγράψει την υφιστάμενη κατάσταση σε όλους τους νομούς της κάθε περιφέρειας και αφετέρου να ολοκληρώσει τη διαβούλευση με τους συλλογικούς φορείς (αυτοδιοικητικούς, συνεταιριστικές οργανώσεις, επιμελητήρια, κ.λπ.) και να ενσωματώσει τις θετικές προτάσεις, παρατηρήσεις, επισημάνσεις τους, αξιοποιώντας παράλληλα τα δεδομένα της περιοχής, της επιστημονικής έρευνας καθώς και τις οδηγίες των αρμόδιων Διευθύνσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων στο τελικό παραδοτέο κείμενο της μελέτης.

Παρακάτω παραθέτουμε για ενημέρωση κάθε ενδιαφερομένου τις κυριότερες από τις προτεινόμενες στη μελέτη προτάσεις και αναγκαίες παρεμβάσεις για τον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα καθώς και την επίδραση τους στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον.

ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:

- Αειφόρος γεωργική παραγωγή.
- Παραγωγή ασφαλών τροφίμων.
- Πλήρης αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων που προσφέρει ο αγροτικός τομέας. Ενίσχυση και ποιοτική αναβάθμιση των διακλαδικών σχέσεων. Ενίσχυση της πολυαπασχόλησης και της πολύ-λειτουργικής γεωργίας. Επαναφορά του αγροτικού τομέα σε συντελεστή ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης.
- Μετριασμός της εξάρτησης του αγροτικού εισοδήματος από πηγές εκτός παραγωγικής διαδικασίας. Προσανατολισμός της παραγωγής στην αγορά με ανταγωνιστικούς όρους.
- Αντιστάθμιση της απώλειας εισοδήματος από τον περιορισμό των επιδοτήσεων.
- Εξαγωγικός προσανατολισμός της παραγωγής.
- Αύξηση προστιθέμενης αξίας του αγροδιατροφικού συστήματος (πρωτογενή παραγωγή, μεταποίηση, εμπορία).
- Διατήρηση του κοινωνικού ιστού της υπαίθρου.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

- Εξάντληση των περιθωρίων που διαθέτει η εθνική αγροτική πολιτική.
- Επανεργοποίηση των συλλογικών θεσμών (συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών, κ.λπ).
- Ενημέρωση και τεχνική υποστήριξη των παραγωγών.
- Διάδοση σύγχρονων τεχνικών παραγωγής και διαχείρισης. Υποστήριξη της καινοτομίας και της διάδοσης νέων τεχνολογιών.
- Ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων.
- Βελτίωση και συμπλήρωση των υποδομών για την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία.

Οι στόχοι που έχουν τεθεί για την ανάπτυξη του Αγροτικού Χώρου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας εξειδικεύονται μέσω των κατωτέρω ενδεικτικών παρεμβάσεων:

A. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

1. Βαμβάκι

- Αναδιάρθρωση των τεχνικών της καλλιέργειας, τόσο για περιβαλλοντικούς λόγους, όσο και για την οικονομική βιωσιμότητα της καλλιέργειας. Ειδικότερα, εφαρμογή αμειψισποράς με ψυχανθή, μείωση του κόστους παραγωγής με αντίστοιχη μείωση των εισροών (Συστήματα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, Βιολογική Καλλιέργεια) και αύξηση των αποδόσεων.
- Βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος με τον ορισμό από τη μεταποίηση, των επιθυμητών χαρακτηριστικών της ίνας ανά περιοχή, με γνώμονα το τοπικό μικροκλίμα, προκειμένου να προσδιορισθούν οι κατάλληλες ποικιλίες που θα χρησιμοποιηθούν ανά περιοχή.
- Ομογενοποίηση της ποιότητας του προϊόντος, με επιλογή των εφαρμοζόμενων ποικιλιών ανά περιοχή, σύμφωνα με πρόγραμμα που θα εκπονείται με τη συνεργασία γεωτεχνικών – εκκοκκιστών – παραγωγών, ώστε να διασφαλισθεί σταθερή ποιότητα του προϊόντος.
- Εκπαίδευση των παραγωγών στον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και στα νέα πρωτόκολλα της ολοκληρωμένης διαχείρισης βαμβακιού.
- Ανάπτυξη βιολογικής καλλιέργειας και δημιουργία προϋποθέσεων για την επεξεργασία του στο πλαίσιο συνεργασίας με συγκεκριμένα εκκοκκιστήρια. Χρήση βιολογικής ίνας στην ιατρική, κατασκευή παιδικών ρούχων, πανών, κ.λπ.
- Ενθάρρυνση της συμβολαιακής γεωργίας μεταξύ παραγωγών και εκκοκκιστών.
- Βελτίωση του δικτύου εμπορίου και διείσδυση σε νέες αγορές, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση της ποιότητας και την παραγωγή βιολογικού βάμβακος και πιστοποίηση των προϊόντων αυτών.

2. Καπνός

Η αντικατάσταση του καπνού με άλλες καλλιέργειες είναι αρκετά δύσκολη λόγω συνδυασμού σειράς παραγόντων (καλλιέργεια σε άγονα χωράφια με περιορισμένες εναλλακτικές δυνατότητες, μικρός κλήρος).

Προς αντικατάσταση των αμερικάνικου τύπου καπνών (40.000 στρέμματα το 2005) προτείνονται να καλλιεργηθούν:

- Ανατολικού τύπου καπνά (ποικιλίες Μπασμά και Κατερίνης) λόγω του γεγονότος ότι όλοι οι τύποι τσιγάρων τύπου blend απαιτούν στα μείγματά τους ποσότητες ανατολικών καπνών, στοιχείο που δημιουργεί ζήτηση για τα καπνά αυτά. Ο αναπροσανατολισμός της καλλιέργειας καπνού μπορεί να καλύψει ορισμένες από τις εκτάσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας που παραδοσιακά καλλιεργείται ο καπνός. Εκτιμάται ότι η έκταση στην οποία μπορούν να καλλιεργηθούν τα καπνά ανατολικού τύπου ανέρχεται περίπου στο ήμισυ της καλλιεργούμενης έκτασης έως το 2005, δηλαδή σε έκταση περίπου 20.000 στρεμμάτων.
- Αρωματικά φυτά (10.000 στρέμματα)
- Χειμερινά σιτηρά για ζωοτροφές (10.000 στρέμματα)
- Εκτάσεις εν μέρει να ενταχθούν σε πρόγραμμα αγραναύπασης.

Αξιοποίηση των προτάσεων που προβλέπονται από τη «Μακροχρόνια Εθνική Στρατηγική για τη Στήριξη του Τομέα του Καπνού». Οι βασικοί άξονες της Εθνικής Στρατηγικής είναι:

- Μετατροπή των Ομάδων Παραγωγών σε ισχυρό πρωτοβάθμιο συνεταιρισμό.
- Αξιοποίηση του θεσμού της συμβολαιικής γεωργίας.
- Περιορισμός του κόστους παραγωγής.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.
- Ενίσχυση της έρευνας.
- Καθιέρωση της χρήσης πιστοποιημένου σπόρου παραγόμενου από το ΕΘΙΑΓΕ, ώστε να αποφεύγεται η νόθευση των ποικιλιών, να διασφαλίζεται η γνησιότητα του γενετικού υλικού και να επιτυγχάνεται η μείωση του κόστους παραγωγής.
- Επιμόρφωση των καπνοπαραγωγών και τεχνική στήριξη και ενημέρωση τους από γεωτεχνικούς των Τοπικών Κέντρων Αγροτικής Ανάπτυξης.
- Ένταξη ποικιλιών καπνού σε προγράμματα βιολογικής γεωργίας.
- Ένταξη επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό της εκμετάλλευσής των καπνοπαραγωγών στα σχέδια της Δ' Προγραμματικής Περιόδου.
- Καταγραφή όλων των ελλείψεων των υποδομών που παρατηρούνται σε περιοχές παραγωγής καπνού και την υλοποίηση των απαιτούμενων έργων για την ολοκλήρωσή τους.

- Έλεγχος του όγκου παραγωγής ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς.
- Αναβάθμιση ποιότητας με ολοκληρωμένη διαχείριση. Το ποιοτικό παρακράτημα θα καταβάλλεται μέσω των πρωτοβάθμιων καπνικών συνεταιρισμών στους καλλιεργητές καπνών, υπό την προϋπόθεση ότι οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί θα ενταχθούν σε προγράμματα ολοκληρωμένης διαχείρισης.
- Ζωνοποίηση περιοχών καπνοκαλλιέργειας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (εδαφοκλιματικά, τεχνογνωσίας στην καλλιέργεια καπνού, υποδομών, διαθεσιμότητας υδατικών πόρων κ.ά.).

3. Χειμερινά σιτηρά και Αραβόσιτος

- Μείωση του κόστους παραγωγής αραβόσιτου και της επιβάρυνσης των φυσικών πόρων, με την καλλιέργεια ποικιλιών με μικρό σχετικά βιολογικό κύκλο (μικρότερες απαιτήσεις σε νερό άρδευσης, λιγότερες απαιτήσεις σε ανόργανα λιπάσματα λόγω μικρότερης φυτομάζας, μικρότερο ρίσκο της καλλιέργειας λόγω μικρότερης έκθεσης της καλλιέργειας σε παθογόνα, καλύτερο δείκτη συγκομιδής και λιγότερα εργατικά).
- Ένταξη εκτάσεων των χειμερινών σιτηρών και του αραβοσίτου κατά 5% στο σύστημα της βιολογικής γεωργίας (παραγωγή βιολογικών ζυμαρικών με αυξημένη προστιθέμενη αξία στο προϊόν - αλεύρι σκληρού σίτου - σιμιγδάλι, βιολογικό ψωμί).
- Εκπαίδευση των παραγωγών στη βιολογική καλλιέργεια σιτηρών.
- Ενθάρρυνση της συμβολαιικής γεωργίας για παραγωγή βιολογικών αλεύρων.
- Εκπαίδευση των παραγωγών σε θέματα καλλιέργειας αραβοσίτου για μείωση του κόστους παραγωγής.

4. Βιομηχανική ντομάτα

- Μείωση του κόστους της πρώτης ύλης, με την υιοθέτηση μηχανών συλλογής και συγκεκριμένων υβριδίων, με στόχο μεγαλύτερες αποδόσεις (περίπου 7,5τον/στρ.) με μέσο Brix 5,5.
- Μείωση των γεωργικών εκτάσεων που χρησιμοποιούνται για τη βιομηχανική ντομάτα μέσω της εκλογίκευσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων (επιλογή κατάλληλου μεγέθους εκμεταλλεύσεων και ποιότητας εδαφών).

- Πιστοποίηση των μονάδων και έλεγχος όλων των βαθμίδων παραγωγής (εισαγωγή του καθεστώτος της ολοκληρωμένης διαχείρισης της παραγωγής από το χωράφι μέχρι το ράφι).
- Αλλαγή των γραμμών παραγωγής προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι νέες τάσεις για προϊόντα εύχρηστα και με υψηλή διατροφική αξία (δηλαδή επιλογή τελικών προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία, όπως σάλτσες έτοιμες προς χρήση σε συσκευασίες που να παραπέμπουν σε πιο φυσικό – αγνό - φρέσκο προϊόν, κ.λπ.).
- Λήψη μέτρων προστασίας, από την Ε.Ε, των ευρωπαϊκών προϊόντων από τον κινέζικο ανταγωνισμό, που έχει ως αποτέλεσμα τον καταποντισμό των τιμών.
- Πιστοποίηση των μονάδων και έλεγχος όλων των βαθμίδων παραγωγής (εισαγωγή του καθεστώτος της ολοκληρωμένης διαχείρισης της παραγωγής από το χωράφι μέχρι το ράφι).
- Δημιουργία σειράς βιολογικών, τελικών προϊόντων με την ανάπτυξη και ενίσχυση της βιολογικής καλλιέργειας (σε σύνολο 5% της συνολικής έκτασης που καλλιεργείται η βιομηχανική τομάτα στη Στερεά Ελλάδα).
- Χρήση ετικέτας με την πληροφορία ότι το προϊόν παράχθηκε στη Στερεά Ελλάδα για τα προϊόντα που στοχεύουν την Ελληνική αγορά.

5. Λαχανικά/ Κηπευτικά

- Λειτουργία Ομάδων παραγωγών ανά είδος κηπευτικού οι οποίες θα έχουν στη διάθεσή τους τα απαραίτητα εργαλεία και τους πόρους για την εξισορρόπηση της αγοράς λιανικής, της οποίας η δύναμη αυξάνεται.
- Δημιουργία τυποποιητηρίων και συσκευαστηρίων που θα λειτουργούν με σύγχρονα πρότυπα.
- Ενθάρρυνση εξαγωγών κηπευτικών στην Ε.Ε.
- Έλεγχος των εισαγόμενων προϊόντων ως προς την ποιότητά τους.
- Εισαγωγή εκτάσεων κηπευτικών στη βιολογική και ολοκληρωμένη γεωργία.
- Εκπαίδευση των παραγωγών σε συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης και βιολογικής γεωργίας.

6. Ελιά

- Αναδιάρθρωση στην τεχνική της καλλιέργειας ιδιαίτερα στις περιοχές στις οποίες σκοπός είναι η παραγωγή βρώσιμης ελιάς, για μείωση του κόστους και προστασία των φυσικών πόρων (μαζική σύλληψη με δακοπαγίδες τύπου McPhail , εφαρμογή χλωρών λιπάνσεων με ψυχανθή, κ.λπ).
- Ενθάρρυνση για ένταξη των εκτάσεων στη βιολογική γεωργία και κυρίως στον παραδοσιακό ελαιώνα της Άμφισσας, όπου αποτελεί συμπληρωματικό μέτρο για τον παραδοσιακό ελαιώνα και το δελφικό τοπίο.
- Ενθάρρυνση για ένταξη εκτάσεων σε Συστήματα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης (όπως πρωτόκολλο Eurepgar) και πιστοποίησή του παραγόμενου προϊόντος.
- Βελτίωση του μηχανισμού ελέγχου ποιότητας των εισαγομένων ελαιοκομικών προϊόντων.
- Εκπαίδευση σε θέματα βιολογικής, ολοκληρωμένης γεωργίας και πιστοποίησης, τόσο των παραγωγών όσο και των γεωτεχνικών.
- Ενίσχυση των σχέσεων πρωτογενούς παραγωγής-μεταποίησης με την αξιοποίηση του θεσμού της συμβολαιακής γεωργίας
- Ενίσχυση της μεταποίησης και τυποποίησης
- Προστασία περιβάλλοντος (διαχείριση αποβλήτων)
- Παραγωγή, προώθηση και προβολή ποιοτικών προϊόντων,
- Αξιοποίηση της λειτουργίας και δυνατοτήτων της Εθνικής Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Ελαιολάδου και Ελιάς (ΕΔΟΕΕ). Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα Επαγγελματικού Μητρώου του κλάδου και παρακολούθησης της αγοράς ελιάς και ελαιολάδου.
 - Αποτελέσματα πιλοτικής εφαρμογής φιλοπεριβαλλοντικού πρωτοκόλλου για την ελαιοκαλλιέργεια
 - Εγχειρίδιο ιχνηλασιμότητας
 - Υποδειγματικά συστήματα HACCP
 - Εγχειρίδιο συστήματος παρακολούθησης της τήρησης των κανόνων γνησιότητας, ποιότητας και εμπορίας του ελαιολάδου
 - Αποτελέσματα κλαδικών μελετών.

7. Άμπελος

- Οι εκριζώσεις πρέπει να συνδυαστούν μόνο με προγράμματα πλήρους συνταξιοδότησης.
- Μείωση της παραγωγής, σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο, σε πρώτη φάση με μείωση των αποδόσεων, με την εναρμόνιση της παραγωγής με την πολλαπλή συμμόρφωση.
- Προκειμένου να περιορισθεί η παραγωγή, πρέπει να τεθούν παραγωγικοί περιορισμοί παρόμοιοι με αυτούς που ισχύουν για τους οίνους γεωγραφικών ενδείξεων και ονομασίας προέλευσης.
- Απόσταξη: Δημιουργία ενιαίου συστήματος διαχείρισης το οποίο να επιτρέπει την εξισορρόπηση της αγοράς από την οποία να επωφελούνται και οι παραγωγοί οίνου και οι αμπελουργοί.
- Κατάρτιση Ολοκληρωμένων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Οίνου. Σκοπός των προγραμμάτων είναι η προώθηση των ελληνικών οίνων στην εθνική, ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά, και η συμμετοχή των παραγωγών σε προγράμματα βελτίωσης της παραγωγής τους.
- Προκειμένου να μειωθεί ελαφρά η υπερπαραγωγή, να γίνει ένταξη των αμπελώνων σε «λογότυπα ποιότητας» V.Q.P.R.D, τοπικός οίνος ποιότητας, καθώς και σε καθεστώς βιολογικής γεωργίας.
- Λόγω του ξηροθερμικού κλίματος των Νομών Βοιωτίας και Εύβοιας, της ελαφράς και μέσης σύστασης εδαφών, υπάρχει η δυνατότητα ένταξης αρκετών οίνων σε καθεστώτα V.Q.P.R.D, τοπικών οίνων ποιότητας και βιολογικής γεωργίας.
- Ένταξη, περίπου 5.000 στρεμμάτων εκτάσεων αμπελώνων στη βιολογική καλλιέργεια. Με την ένταξη στη βιολογική καλλιέργεια, πιθανόν η απόδοση να μειωθεί έως και 25%, αλλά θα αυξηθεί η ποιότητα της παραγόμενης πρώτης ύλης.
- Ένταξη, περίπου 11-12.000 στρεμμάτων αμπελώνων για παραγωγή κρασιού Ο.Π.Ε (Ονομασίας Προέλευσης Ελεγχόμενης), Ο.Π.Α.Π (Ονομασίας Προέλευσης Ανωτέρας Ποιότητας) και αντίστοιχη προβολή τους έτσι ώστε να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικά.

- Η χρήση μηχανημάτων σε συλλογική βάση και ενιαίες εκτάσεις φύτευσης με ίδιες προδιαγραφές, θα μείωνε δραματικά το κόστος εργασίας.
- Εκπαίδευση παραγωγών στην καλλιέργεια αμπέλου με λογότυπο ποιότητας και στη βιολογική γεωργία.
- Έκδοση ειδικών τεχνικών εγχειριδίων αμπελοκαλλιέργειας για την παραγωγή οίνου με λογότυπο ποιότητας.

8. Ακρόδρυα

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Κάστανο: Δήμος Ραπτόπουλου (Νομός Ευρυτανίας), Δήμος Δίρφους (Νομός Εύβοιας)

Ξηροί Καρποί: Δήμος Μακρακώμης (Νομός Φθιώτιδας)

- Υποχρεωτική αναγραφή στη συσκευασία, της χώρας προέλευσης του προϊόντος γεγονός που θα επιτρέψει στους καταναλωτές να γνωρίζουν τι αγοράζουν και να εκδηλώνουν την προτίμησή τους.
- Πρόγραμμα αντιμετώπισης των ασθενειών της καστανιάς στις ζώνες καλλιέργειας της από το Υπ.Α.Α.Τ.

9. Συκιά – παραγωγή Ξηρών σύκων

- Ένταξη, αρχικά 2.000 στρεμμάτων της καλλιέργειας του σύκου Ταξιάρχη «Καλαματιανών» στη βιολογική γεωργία και κυρίως με τα πρότυπα του NOP-USDA και του EN2092/91.
- Διερεύνηση νέων αγορών αποξηραμένων σύκων και κυρίως στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού (ΗΠΑ), όπου η παραγωγή δεν καλύπτει τη ζήτηση και εισαγωγές καλύπτονται κυρίως από την Ιταλία. Βασική προϋπόθεση για να αντέξει στον ανταγωνισμό και να κυριαρχήσει στην αγορά, είναι η πιστοποίηση κατά NOP.
- Εκπαίδευση των παραγωγών στη βιολογική καλλιέργεια του σύκου και δημιουργία από τον ΟΠΕΓΕΠ σχετικών εγχειριδίων.

10. Αρωματικά & φαρμακευτικά φυτά

- Εμπλουτισμός της αρωματικής χλωρίδας στις ορεινές περιοχές, βάσει ειδικών προγραμμάτων, με στόχο να αυξηθεί η συλλογή χωρίς κινδύνους για τη βιοποικιλότητα.

- Εκπαίδευση των γεωπόνων και των παραγωγών στην τεχνική της καλλιέργειας των αρωματικών –φαρμακευτικών φυτών και της βιολογικής καλλιέργειάς τους.
- Ενίσχυση της προβολής και περαιτέρω προώθηση των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών στην εγχώρια και διεθνή αγορά.
- Κατά προτεραιότητα ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων που αφορούν μονάδες μεταποίησης αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.
- Προώθηση του θεσμού της συμβολαιακής γεωργίας μεταξύ παραγωγών-μεταποιητών.
- Εκπαίδευση των παραγωγών στη βιολογική καλλιέργεια των αρωματικών & φαρμακευτικών φυτών.

Οι πόροι για τα μέτρα που προτείνονται ανωτέρω, μπορούν να εξασφαλισθούν και από τη μείωση κατά 50% των άμεσων επιδοτήσεων του καπνού μετά το 2009.

Σε κάθε περίπτωση η καλλιέργεια των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών πρέπει να συνδεθεί με ελληνικά αρωματικά φυτά (είδη), τα οποία δύσκολα θα μπορούσαν να καλλιεργηθούν σε άλλα κράτη. Επιπλέον θα πρέπει να συνδεθούν με τις περιοχές όπου θα καλλιεργηθούν, καθώς και με συστήματα πιστοποίησης ποιότητας, όπως αυτό της βιολογικής γεωργίας.

11. Ενεργειακά φυτά

Ελαιοκράμβη

Η Στερεά Ελλάδα μπορεί να καλύψει το 17,5 % των εγχώριων απαιτήσεων για την παραγωγή βιοντίζελ, δηλαδή περίπου 350.000 στρέμματα.

Η έκταση αυτή μπορεί να αναζητηθεί στους νομούς Φθιώτιδας και Βοιωτίας σε μερική αντικατάσταση του μεγάλου όγκου εκτάσεων των χειμερινών σιτηρών. Οι νομοί Ευρυτανίας, Φωκίδας και Ευβοίας δεν επιλέγονται, λόγω της σχετικά αναπτυγμένης αιγοπροβατοτροφίας και κατά επέκταση της κτηνοτροφίας. Η απώλεια εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά θα δημιουργούσε πρόβλημα εφοδιασμού με ζωοτροφές.

Σημαντικό στοιχείο υποδομής για την καλλιέργεια της ελαιοκράμβης είναι η ύπαρξη αρκετών σποροelaiουργείων και εταιρειών που εξέφρασαν ενδιαφέρον για παραγωγή βιοντίζελ, σε σχετικά μικρές αποστάσεις από τους νομούς καλλιέργειας.

- Εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων στην καλλιέργεια (γεωπόνων, συμβούλων, παραγωγών).

- Προσαρμογή του υπάρχοντος μηχανολογικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται σήμερα στην καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών για την καλλιέργεια της ελαιοκράμβης.
- Ενθάρρυνση της βιομηχανίας biodiesel και θεσμοθέτηση του μηχανισμού συμβολαιακής γεωργίας.
- Μέτρα για εγχώρια σποροπαραγωγή έτσι ώστε να εξασφαλισθεί εγχώριο πολλαπλασιαστικό υλικό προσαρμοσμένο στις κλιματολογικές συνθήκες της Ν. Ελλάδας.

Βιοιθανόλη από Σιτηρά και Ζαχαρότευτλα

- Καλλιέργεια ζαχαρότευτλου

Ήδη στην Στερεά Ελλάδα υπάρχουν 17.000 στρέμματα περίπου με καλλιέργεια ζαχαρότευτλου οι οποίες τροφοδοτούσαν το εργοστάσιο ζαχάρως της Λάρισας. Ο σκοπός της καλλιέργειας είναι ο ίδιος χωρίς να χρειάζεται για τους καλλιεργητές αυτούς νέος εξοπλισμός ή εκπαίδευση.

- Καλλιέργεια σιτηρών

Καλλιέργεια Αραβοσίτου και γλυκού σόργου: Η καλλιέργεια αραβοσίτου για παραγωγή βιοιθανόλης διαφέρει από την γνωστή καλλιέργεια του κτηνοτροφικού αραβοσίτου δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται διαφορετικές ποικιλίες με μικρότερο βιολογικό κύκλο μικρότερες χημικές εισροές, αλλά με τις ίδιες σχετικά αυξημένες ανάγκες σε νερό. Είναι καλλιέργειες ανοιξιάτικες και οι αποδόσεις τους είναι κατά 30% περίπου μικρότερες από τις αντίστοιχες κτηνοτροφικές ποικιλίες.

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας μπορούν να παραμείνουν περίπου 100.000 στρέμματα από καλλιέργειες των σιτηρών με τάσεις περεταίρω μείωσης. Οι εκτάσεις προτείνεται να είναι στους νομούς Βοιωτίας και Φθιώτιδας, όπου η απόσταση από τα εργοστάσια ζαχάρως είναι σχετικά μικρή. Πρέπει να τονιστεί ότι το κόστος παραγωγής των ενεργειακών φυτών για βιοιθανόλη είναι σημαντικά μεγαλύτερο δεδομένων των απαιτούμενων αρδεύσεων και της τιμής του σπόρου σποράς, ειδικότερα στο γλυκό αραβόσιτο και σόργο.

Απαραίτητη κρίνεται η εκπαίδευση των παραγωγών στην καλλιέργεια σιτηρών με στόχο την παραγωγή βιοιθανόλης.

ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Γενικές προτάσεις με στόχο την ανάπτυξη – βελτίωση της Ζωικής Παραγωγής

- Αύξηση Ζωικής Παραγωγής & βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και της οικονομικότητας της εκτροφής.
- Ανάπτυξη Ζωικής Παραγωγής με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον - χρήση της για τη διαχείριση του περιβάλλοντος.
 - Εκτροφή των ζώων με τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται «αιεφορία των φυσικών πόρων».
 - Κτηνοτροφική παραγωγή με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (γενετική, ειδών, οικοσυστημάτων και τοπίων) και γενικότερα της διατήρησης της περιβαλλοντικής ισορροπίας με βάση τις αρχές της ορθολογικής και αιεφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων.
- Βελτίωση της παραγωγικότητας των βοσκοτόπων
 - Περίφραξη ορισμένων διάσπαρτων τμημάτων στους βοσκοτόπους για διάστημα 3-5 ετών, ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε αυτοφυή φυτά να εμπλουτίσουν τη βλάστηση του βοσκοτόπου.
 - Ενίσχυση της βλάστησης με σπορά ορισμένων νομευτικών φυτών κατάλληλων για τις εδαφοκλιματικές συνθήκες της κάθε περιοχής. Πειραματικές δοκιμές έχουν δείξει ότι η στρεμματική απόδοση σε βοσκήσιμη ύλη, μετά από αναχλόαση, μπορεί να πολλαπλασιαστεί (έως 5 φορές).
 - Φύτευση σε ορισμένες, επικλινείς κυρίως, περιοχές του βοσκοτόπου με πολυετή θαμνώδη νομευτικά φυτά.
 - Καθαρισμός του βοσκοτόπου από ανεπιθύμητη βλάστηση.
 - Περιτροπική προγραμματισμένη βόσκηση.

1. Βοοτροφία κρεοπαραγωγός & γαλακτοπαραγωγός

Με δεδομένη τη χαμηλή αυτάρκεια της χώρας σε βόειο κρέας και αγελαδινό γάλα και τους ισχύοντες περιορισμούς, οι κυριότεροι στόχοι για την ανάπτυξη του κλάδου θα πρέπει να είναι:

- ❖ Ανάπτυξη, βελτίωση και στήριξη της κρεοπαραγωγού βοοτροφίας.
- ❖ Βελτίωση και στήριξη της γαλακτοπαραγωγού βοοτροφίας.

- ❖ Αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός των δομών της βοοτροφίας.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων βοοτροφικών προϊόντων.

Οι προτάσεις για την αναδιάρθρωση του κλάδου βασίζονται αφ' ενός στην ιστορικότητα της παραγωγής για την κάθε περιοχή και αφ' ετέρου στη δυνατότητα παραγωγής άφθονων και οικονομικών χονδροειδών ζωοτροφών: καλλιέργεια χλωρού αραβοσίτου για ενσίρωση (παράγεται στο Νομό Βοιωτίας) ή διαθεσιμότητα μεγάλων εκτάσεων βοσκοτόπων με αποδεκτή παραγωγική δυνατότητα και σχετικά ομαλό ανάγλυφο. Ειδικότερα:

- Ίδρυση - βελτίωση και επέκταση των βοοτροφικών εκμεταλλεύσεων, με ιδιαίτερο βάρος αξιολόγησης την ορθολογιστική οργάνωση των εκμεταλλεύσεων, την καταλληλότητα του φορέα, την επιλογή ζώων κατάλληλων για τις ιδιαίτερες συνθήκες εκτροφής και την εξασφάλιση ελάχιστης καλλιεργούμενης έκτασης για την παραγωγή ζωοτροφών για την εκμετάλλευση. Επίσης πρέπει να προβλέπονται ειδικές ενισχύσεις για τους νέους κτηνοτρόφους καθώς και για τη μετεγκατάσταση των υφιστάμενων μονάδων όταν υπάρχουν λόγοι προστασίας του περιβάλλοντος.
- Εφαρμογή προγράμματος βελτίωσης της παραγωγικότητας των ζώων και παραγωγής ζωοτροφών για ιδιοκατανάλωση από τις εκμεταλλεύσεις.
- Εφαρμογή προγράμματος βελτίωσης της παραγωγής βοοκλήσιμης ύλης, είτε με τη βελτίωση των φυσικών βοσκοτόπων, είτε με τη δημιουργία τεχνητών λειμώνων.
- Εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης των κτηνοτρόφων και των ζώων στους βοσκοτόπους.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης των κτηνοτρόφων καθώς και επιμόρφωσης των εμπλεκόμενων γεωτεχνικών σε θέματα διατροφής, εκτροφής, υγιεινής και ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.
- Πλήρης εφαρμογή της ποιοτικής κατάταξης και της επισήμανσης του βόειου κρέατος, ώστε να προωθηθεί η εμπορία βόειου κρέατος ποιότητας.

Περιοχές στόχοι για τη στήριξη της εκτατικής κρεοπαραγωγού βοοτροφίας στην Περιφέρεια ενδεικτικά μπορεί να είναι οι Νομοί Φωκίδας και Φθιώτιδας και ειδικότερα οι ορεινές περιοχές τους (Δήμοι: Λιδορικού, Βαρδουσίων, Γοργοποτάμου, Δομοκού, Σπερχειάδος, κλπ).

Επιπλέον είναι ανάγκη να οργανωθεί η εκτροφή εγχώριων φυλών ζώων ικανοποιητικής παραγωγικότητας και να διατηρηθεί ικανοποιητικός αριθμός ζώων των φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση (για παράδειγμα η βραχυκερατική στην Ευρυτανία), ώστε να υλοποιείται η παραγωγή των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ.

2. Αιγοπροβατοτροφία

Αφορά το σύνολο των Δήμων που παρουσιάζουν σημαντικό βαθμό ορεινότητας. Επομένως, αφορά όλες τις ορεινές περιοχές του κάθε νομού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Η άσκηση της αιγοπροβατοτροφίας έχει ως σημαντικότερο οικονομικό στόχο την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων ειδικής ποιότητας (ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικά). Ανάμεσα στα προϊόντα αυτά κυριαρχεί η «Φέτα» και άλλα χαρακτηριστικά τυριά τα οποία έχουν και σημαντικό εξαγωγικό ενδιαφέρον. Με τα δεδομένα αυτά η παραγωγή πρόβειου και αιγείου γάλακτος πρέπει επιδιωχθεί να αυξηθεί, κυρίως με βάση την αύξηση στις αποδόσεις των ζώων (όχι με αύξηση του πληθυσμού) και τη χρήση εγχώριων ζωοτροφών, ενώ η παραγωγή πρόβειου και αιγείου κρέατος πρέπει να διατηρηθεί στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο.

Στόχοι - επιδιώξεις για τον κλάδο:

- ❖ Διατήρηση του συνολικού αριθμού των εκτρεφόμενων προβάτων και αιγοειδών κατά Νομό ή και μείωση αλλά με σημαντική αύξηση των αποδόσεων των ζώων, κυρίως σε γάλα.
- ❖ Σταθεροποίηση της παραγωγής πρόβειου και αιγείου κρέατος ώστε να διατηρηθεί η ισορροπία στην εσωτερική αγορά, κάτω από την επίδραση δύο κυρίων αντίθετων παραγόντων, δηλαδή την αύξηση της ζήτησης μετά την κρίση στους άλλους τομείς του κρέατος (βοδινό, κοτόπουλο) και τον αυξανόμενο ανταγωνισμό από εισαγόμενο πρόβειο κρέας και ζώα (προέλευσης τρίτων χωρών και Ε.Ε) που αντιμετωπίζει η εγχώρια παραγωγή, με επιπτώσεις στην τιμή παραγωγού.
- ❖ Σταθεροποίηση ή ορθολογική αύξηση της παραγωγής πρόβειου και αιγείου γάλακτος ώστε να διατηρηθούν οι τιμές παραγωγού.
- ❖ Εξασφάλιση των προϋποθέσεων παραγωγής πιστοποιημένων προϊόντων.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας, τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων και μείωση του κόστους παραγωγής τους, ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των

προϊόντων.

- ❖ Βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών κυρίως με μείωση του κόστους παραγωγής και με παραγωγή νέων προϊόντων υψηλότερης προστιθέμενης αξίας.

Η υλοποίηση των παραπάνω στόχων θα επιδιωχθεί να πραγματοποιηθεί με τα εξής μέτρα - κίνητρα:

- Εφαρμογή προγράμματος βελτίωσης της παραγωγής βοσκήσιμης ύλης, είτε με τη βελτίωση των φυσικών βοσκοτόπων, είτε με τη δημιουργία τεχνητών λειμώνων.
- Αξιοποίηση της αυτοφυούς βοσκήσιμης ύλης με έργα υποδομής που επιτρέπουν την επιμήκυνση του χρόνου βόσκησης στις κατάλληλες περιοχές.
- Υποστήριξη επενδύσεων σε επίπεδο εκμετάλλευσης, για την παραμονή των κτηνοτρόφων στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές (εξισωτική αποζημίωση) και τη βελτίωση της υποδομής παραγωγής ζωοτροφών στις περιοχές αυτές.
- Χρησιμοποίηση των εφαρμοζόμενων προγραμμάτων: γενετικής βελτίωσης των ζώων μέσω πιστοποιημένου φορέα και μετεγκατάστασης κτηνοτροφικών μονάδων και χειρισμού - επεξεργασίας αποβλήτων για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Οργάνωση της εκτροφής εγχώριων φυλών ζώων ικανοποιητικής παραγωγικότητας και διατήρηση ικανοποιητικού αριθμού ζώων των φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση (πρόβατο Κύμης), ώστε η παραγωγή των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές.
- Προμήθεια δεξαμενών πρόψυξης και βυτίων μεταφοράς πρόβειου και αίγειου γάλακτος στις απομακρυσμένες περιοχές για την επίτευξη καλής μικροβιακής ποιότητας.
- Ανάδειξη και κατοχύρωση διαφόρων παραδοσιακών τυριών της περιοχής (προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ) και προώθησή τους μέσα από τα δίκτυα του αγροτουρισμού.
- Δημιουργία δικτύων παραγωγής και εμπορίας των πιστοποιημένων προϊόντων.
- Προώθηση του βιολογικού τρόπου παραγωγής για τα κύρια προϊόντα του κλάδου (φέτα, κρέας).

- Ανάπτυξη των κλάδων της προβατοτροφίας και αιγοτροφίας στα πλαίσια της "αιφορικής ανάπτυξης" και της αποφυγής της απερήμωσης των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με την ορθή εφαρμογή της οδηγίας 92/43 του Συμβουλίου" για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας" σε συνδυασμό με το δίκτυο "Natura 2000".
- Εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης γεωτεχνικών, παραγωγών, μαθητών Τ.Ε.Σ. κλπ. στα αντικείμενα του κλάδου.

Περιοχές στόχοι για τη στήριξη της αιγοπροβατοτροφίας στην Περιφέρεια μπορεί να είναι όλοι οι Νομοί και ειδικότερα οι ορεινές περιοχές τους.

Σε ότι αφορά την αιγοτροφία, η ανάπτυξη του κλάδου θα πρέπει να βασιστεί στην κατά το δυνατό αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων με την τυποποίησή τους (υιοθέτηση από τις Ελληνικές Αρχές προτύπων για το αίγιο κρέας και το γάλα), αναγνώριση των ιδιαίτερων διατροφικών χαρακτηριστικών τους και αξιοποίηση των προτιμήσεων των καταναλωτών για τα προϊόντα αυτά. Ειδικότερα, η διάθεση νωπού αιγείου γάλακτος από τα μαζικά δίκτυα εκτιμάται ότι θα έχει σημαντική αποδοχή από τους καταναλωτές για μια σειρά από λόγους (ιστορικούς, βεβαιότητας για την προέλευση και την ασφάλειά του κ.λπ.).

Η «βιολογική» παραγωγή στην αιγοπροβατοτροφία πρέπει να συντονισθεί και να προωθηθεί σε ευρύτερες περιοχές (για παράδειγμα από Στύρα μέχρι Κάρυστο ή στην περιοχή της Αμφίκλειας) ώστε να πιστοποιείται ευκολότερα η παραγωγή και να διευκολύνεται η εμπορία.

3. Χοιροτροφία

Στόχοι - επιδιώξεις για τον κλάδο:

- ❖ Αύξηση της εγχώριας παραγωγής για σταθεροποίηση της συμμετοχής της στην εγχώρια κατανάλωση σε βιώσιμο επίπεδο και περιορισμό των εισαγωγών χοιρινού κρέατος και προϊόντων αυτού.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας, του παραγόμενου στη χώρα μας, χοιρινού κρέατος.
- ❖ Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου με την αύξηση της παραγωγικότητας και της οικονομικής απόδοσης των εκμεταλλεύσεων.
- ❖ Ορθολογικοποίηση της κατανομής της παραγωγής μεταξύ εντατικών και εκτατικών εκτροφών
- ❖ Ολοκλήρωση των εργαστηρίων κοπής και τυποποίησης του χοιρινού κρέατος με

σύγχρονες προδιαγραφές καθώς επίσης και δημιουργία ολοκληρωμένου δικτύου διακίνησης και εμπορίας του χοιρινού κρέατος.

- ❖ Επίλυση των προβλημάτων γραφειοκρατικής φύσης που έχουν σχέση με τη διαδικασία έκδοσης αδειών ίδρυσης και λειτουργίας, εφαρμογής υγειονομικών διατάξεων κ.λπ.

Η υλοποίηση των παραπάνω στόχων θα επιδιωχθεί με τα εξής μέτρα-κίνητρα:

- Την τροποποίηση της υπάρχουσας νομοθεσίας με σκοπό την απλούστευση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας χοιροτροφικών μονάδων.
- Την ενημέρωση και εκπαίδευση των χοιροτρόφων που διαχειρίζονται μονάδες οικογενειακού τύπου και τη στενότερη συνεργασία τους με τις μεγάλες μονάδες και τους συνδέσμους χοιροτρόφων.
- Τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση παλαιών χοιροτροφικών μονάδων και την ίδρυση νέων όπου υφίστανται οι προϋποθέσεις.
- Την ενίσχυση της παραγωγής τουλάχιστον μέρους των ζωοτροφών που απαιτούνται στην εκμετάλλευση, τη χρησιμοποίηση εναλλακτικών ζωοτροφών χαμηλότερου κόστους στα σιτηρέσια και την ορθολογική χρησιμοποίηση όλων των αγοραζόμενων ζωοτροφών ώστε να ελαχιστοποιούνται οι απώλειες θρεπτικών στοιχείων.
- Τη μετεγκατάσταση των χοιροτροφικών μονάδων, όπου συντρέχουν λόγοι υγιεινής και προστασίας του περιβάλλοντος. Την κατασκευή, τον εξοπλισμό και την αναβάθμιση εγκαταστάσεων χειρισμού, επεξεργασίας και διάθεσης των αποβλήτων των χοιροτροφικών μονάδων και την υποχρεωτική χρησιμοποίησή τους.
- Την ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης γεωτεχνικών, παραγωγών κ.λπ. στα αντικείμενα του κλάδου (διατροφή, διαχείριση, εκτροφή, υγιεινή κλπ).

Οι προτάσεις για την αναδιάρθρωση του κλάδου στην Περιφέρεια θα πρέπει να βασίζονται αφ' ενός στην υποδομή που έχει δημιουργηθεί στην κάθε περιοχή, φυσικό και ανθρώπινο δυναμικό, και αφ' ετέρου στη δυνατότητα της περιοχής να εξομαλύνει τα περιβαλλοντικά και υγειονομικά προβλήματα (ανθρώπων και ζώων) που αντιπροσωπεύει η συγκέντρωση της παραγωγής.

Ο κλάδος της εντατικής χοιροτροφίας είναι ανεξάρτητος από την εγχώρια παραγωγή ζωοτροφών, αλλά η εκτατική μορφή της εκτροφής χοίρων (ενισχύεται η παρουσία

της σήμερα με βάση τις οικονομικές ενισχύσεις) προϋποθέτει την τροφοδοσία της εκμετάλλευσης με επί τόπου παραγόμενες ζωοτροφές και τη χρήση εκτάσεων βοσκοτόπων.

4. Πτηνοτροφία

Στόχοι - επιδιώξεις για τον κλάδο:

- ❖ Αύξηση της παραγωγής κρέατος πουλερικών και αυγών ανάλογα με την αύξηση της ζήτησης (εκτιμάται περιθώριο αύξησης 1% για κρέας και 1% για αυγά).
- ❖ Αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση του κόστους παραγωγής και ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας των πτηνοτροφικών προϊόντων.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας των πτηνοτροφικών προϊόντων και προώθηση νέων τύπων εκτροφής (εκτατικά, βιολογικά κλπ).
- ❖ Παραγωγή και διάθεση νέων επεξεργασμένων προϊόντων αυγών και κρέατος ορνιθίων.
- ❖ Αύξηση της κατανάλωσης αυγών κυρίως μέσα από τη βελτίωση της ποιότητας (τυποποίηση).
- ❖ Προώθηση της κατανάλωσης κρέατος ορνιθίων, με στόχο την υποκατάσταση άλλων ειδών κρέατος όπου η εγχώρια παραγωγή είναι ελλειμματική.
- ❖ Ενίσχυση των προσπάθειών των συνεταιριστικών οργανώσεων και των ιδιωτικών επιχειρήσεων για την οργάνωση της παραγωγής, της επεξεργασίας και της εμπορίας των πτηνοτροφικών προϊόντων.

Η υλοποίηση των παραπάνω στόχων θα επιδιωχθεί να πραγματοποιηθεί με τα εξής μέτρα-κίνητρα:

- Αναβάθμιση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων στις εκμεταλλεύσεις παραγωγής πτηνών.
- Ενίσχυση της χρησιμοποίησης εναλλακτικών ζωοτροφών, χαμηλότερου κόστους, στα σιτηρέσια και της ορθολογικής χρησιμοποίησης όλων των αγοραζόμενων ζωοτροφών ώστε να ελαχιστοποιούνται οι απώλειες θρεπτικών στοιχείων.
- Μετεγκατάσταση των πτηνοτροφικών μονάδων, όπου συντρέχουν λόγοι υγιεινής και προστασίας του περιβάλλοντος.

- Κατασκευή, προμήθεια εξοπλισμού και ολοκλήρωση εγκαταστάσεων χειρισμού, επεξεργασίας και αποθήκευσης των αποβλήτων στις πτηνοτροφικές μονάδες και την υποχρεωτική χρήση τους για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Προώθηση νέων τύπων εκτροφής ορνίθων και ορνιθίων (εκτατικά, βιολογικά κ.λπ).
- Παροχή κινήτρων για τη βελτίωση των συνθηκών σφαγής - επεξεργασίας τυποποίησης και εμπορίας κρέατος κοτόπουλων καθώς και τυποποίησης και εμπορίας αυγών.
- Οργάνωση σεμιναρίων εκπαίδευσης πτηνοτρόφων και γεωτεχνικών που ασχολούνται με τον κλάδο σχετικά με την εφαρμογή σύγχρονων ζωοτεχνικών μεθόδων παραγωγής πτηνοτροφικών προϊόντων.

5. Κονικλοτροφία

Η κονικλοτροφία στη χώρα μας ασκείται με δύο μορφές τη χωρική και τη συστηματική.

Στόχοι, επιδιώξεις, μέτρα:

- Ορθολογική αύξηση της παραγωγής κουνελίσσιου κρέατος, με την ίδρυση νέων εκμεταλλεύσεων συστηματικής μορφής και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων.
- Εξασφάλιση κατά το δυνατόν των απαιτούμενων χονδροειδών ζωοτροφών από την εκμετάλλευση και ελαχιστοποίηση του κόστους αγοράς στις εισκομιζόμενες ζωοτροφές.

6. Μελισσοκομία

Η μελισσοκομία είναι κλάδος που εκτιμάται ότι έχει περιθώρια ανάπτυξης γιατί προσφέρεται σαν απασχόληση, σχεδόν σε κάθε κάτοικο της υπαίθρου και συμπληρώνει το εισόδημα στις αγροτικές περιοχές.

Κύρια παραγωγική κατεύθυνση είναι το μέλι, όμως ο βασιλικός πολτός, η γύρη και η πρόπολη είναι επίσης σημαντικά προϊόντα που αποφέρουν υψηλές τιμές και έχουν μεγάλη ζήτηση. Η μελισσοκομία ασκείται αποτελεσματικά όταν αξιοποιούνται όλες οι εποχιακές πηγές νέκταρος, που πρακτικά σημαίνει αρκετές μετακινήσεις των μελισσοσμηνών.

Στόχοι, επιδιώξεις:

- ❖ Αύξηση της παραγωγής.

- ❖ Βελτίωση της παραγωγικότητας, με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας, της τυποποίησης και της εμπορίας του μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων.

Η υλοποίηση των παραπάνω στόχων μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα εξής μέτρα-κίνητρα και μέσα πολιτικής:

- Εφαρμογή προγράμματος συστηματικής καταπολέμησης των ασθενειών των μελισσών και εντατικοποίηση της έρευνας για την καταπολέμηση και πρόληψη του ασβεστώδους γόνου.
- Σωστή χρήση των φυτοφαρμάκων στις καλλιέργειες και ιδιαίτερα σε εκείνες με μελισσοκομικό ενδιαφέρον, σε συνεργασία με τις Γεωργικές Υπηρεσίες.
- Αναβάθμιση των περιοχών με κατεστραμμένη χλωρίδα με την εφαρμογή προγραμμάτων εμπλουτισμού της μελισσοκομικής χλωρίδας με μεγάλη συμμετοχή ενδημικών μελισσοκομικών φυτών.
- Εκσυγχρονισμό και μετεγκατάσταση μονάδων τυποποίησης - συσκευασίας μελιού.
- Κατοχύρωση της ποιότητας του εγχώριου μελιού με την καθιέρωση ειδικής ετικέτας, με σκοπό την προστασία του παραγωγού αλλά και του καταναλωτή και αξιοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων από ομάδες παραγωγών για την προώθηση της εμπορίας του μελιού.
- Πιστοποίηση μελιού Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ).
- Εκπαιδεύσεις μελισσοκόμων και γεωτεχνικών σε θέματα: παροχής τεχνικής βοήθειας στους μελισσοκόμους, την καταπολέμηση της βαρρόας και άλλων ασθενειών, τον εξορθολογισμό της νομαδικής μελισσοκομίας, τα μέτρα στήριξης εργαστηρίων ανάλυσης του μελιού κλπ.

7. Γουνοφόρα ζώα, θηραματικά ζώα κλπ.

Δεδομένου ότι, σε πολλές περιοχές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, η ζωική παραγωγή δημιουργεί μεγάλους όγκους υποπροϊόντων σφαγής και δημιουργείται σοβαρό πρόβλημα για την αδρανοποίησή τους, θα ήταν δυνατόν, εναλλακτικά να αξιοποιηθούν από σαρκοφάγα ζώα. Με αυτά τα δεδομένα συστήνεται:

- Η δοκιμαστική ίδρυση 3-4 μονάδων γουνοφόρων ζώων μικρού μεγέθους (200-500 μάνες).
- Η μετεκπαίδευση στον κλάδο, γεωτεχνικού προσωπικού.
- Η οργάνωση δικτύου επεξεργασίας και διακίνησης των δερμάτων και εκπαιδεύσεων των φορέων εκτροφής γουνοφόρων ζώων σε θέματα του κλάδου (τεχνικά - οικονομικά).

8. Σηροτροφία

Ο τομέας της σηροτροφίας είναι αναπτυσσόμενος τομέας στην Περιφέρεια, δεδομένου ότι η δραστηριότητα έχει εγκατασταθεί στη Βοιωτία με καθετοποιημένη μονάδα και στην Εύβοια με αρκετές μικρές εκμεταλλεύσεις. Η δραστηριότητα εκτιμάται ότι έχει δυναμική, κυρίως μετά την απελευθέρωση εκτάσεων από άλλες καλλιέργειες στις οποίες μπορούν να εγκατασταθούν μορεώνες. Βέβαια η συστηματική καλλιέργεια της μουριάς για την σηροτροφία είναι αντικείμενο που έχει ανάγκη διερεύνησης, ώστε να καθοριστεί ο άριστος συνδυασμός των παραγόντων για οικονομική παραγωγή μεταξιού.

Στόχος στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι να γίνει επέκταση του κλάδου της σηροτροφίας σε εκτάσεις που αποσύρονται από άλλες καλλιέργειες και όπου μπορούν να εγκατασταθούν μορεώνες.

Η υλοποίηση του παραπάνω στόχου μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα εξής μέτρα:

- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό σηροτροφικών εκμεταλλεύσεων (σηροτροφεία - μορεώνες).
- Αξιοποίηση του αγροπεριβαλλοντικού μέτρου που θεσπίζει ενισχύσεις για την αξιοποίηση γεωργικών εκτάσεων με τη φύτευση μουριών.

B. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

1. Γενικά

- Ίδρυση νέων μονάδων σε παραδοσιακούς κλάδους, όπως συσκευαστήρια, μονάδες επεξεργασίας κρέατος κ.λπ.
- Εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων υποδομών μεταποίησης σε πολλούς παραδοσιακούς κλάδους, όπως εκκοκκιστήρια, βιομηχανική ντομάτα, συσκευαστήρια, οινοποιεία, ελαιουργεία, σπορελαιουργεία, βρώσιμη ελιά κ.λπ. και στην εφαρμογή συστημάτων ποιότητας.

- Καθετοποίηση και διαφοροποίηση των παραγόμενων προϊόντων.
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των μεταποιητικών μονάδων, κυρίως μικρών οινοποιείων και τυροκομείων.
- Διερεύνηση των δυνατοτήτων δημιουργίας νέων βιώσιμων μονάδων: π.χ. παραγωγή βιοκαυσίμων με συνεργασία των ΕΑΣ στη Φθιώτιδα και τη Βοιωτία, αιθέρια έλαια, νέων καινοτόμων προϊόντων κ.λπ.
- Στήριξη δημιουργίας μικρών μονάδων πρώτης μεταποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων στον αγροτικό χώρο.

2. Μεταποίηση & εμπορία κρέατος (θηλαστικών – πουλερικών), αυγών, προϊόντων & παραπροϊόντων αυτών:

- ❖ Ανάπτυξη & εκσυγχρονισμός των υποδομών επεξεργασίας & εμπορίας του κρέατος (θηλαστικών και πτηνών) καθώς και των αυγών με:
 - Τη δημιουργία της απαραίτητης σύγχρονης υποδομής με επενδύσεις για:
 - Τη διακίνηση ζωντανών ζώων και πουλερικών προς σφαγή, τη συντήρηση, κοπή - τυποποίηση και διακίνηση του κρέατος αυτών (μονάδες κοπής - τυποποίησης κλπ.),
 - Την παραγωγή προϊόντων με βάση το κρέας (κρεατοσκευάσματα - αλλαντικά),
 - Την αξιοποίηση παραπροϊόντων κρέατος (εντόσθια, έντερα κλπ.) και την αδρανοποίηση των υποπροϊόντων σφαγής,
 - Τη συσκευασία και μεταποίηση αυγών,
 - Τη συντήρηση των παραγόμενων δερμάτων σε νωπή κατάσταση και την αξιοποίησή τους.
 - Τη βελτίωση της οργάνωσης και των συνθηκών λειτουργίας της αγοράς του κρέατος, κρέατος πουλερικών, αυγών, προϊόντων και παραπροϊόντων αυτών με στόχευση τον εκσυγχρονισμό του κυκλώματος εμπορίας αυτών.
 - Την ανάπτυξη της εμπορίας του νωπού δέρματος, του μαλλιού και των τριχών.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας των κτηνοτροφικών προϊόντων με:
 - Εφαρμογή υφιστάμενων κανόνων εμπορίας κρέατος, κρέατος πουλερικών και αυγών.

- Αξιοποίηση της Κοινοτικής πολιτικής για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, των βεβαιώσεων ιδιοτυπίας αυτών και της πιστοποίησης της παραγωγής.
- Διερεύνηση των δυνατοτήτων προώθησης στα νέα τρόφιμα (βασίζονται στη βιοτεχνολογία).

3. Μεταποίηση & εμπορία γάλακτος & γαλακτοκομικών προϊόντων:

- Μετεγκατάσταση, εκσυγχρονισμός και βελτίωση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης γάλακτος.
- Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων μηχανικής άμελης μικρών και μεγάλων θηλαστικών.
- Προμήθεια και εγκατάσταση αυτόψυκτων δεξαμενών γάλακτος σε επίπεδο παραγωγού.
- Προμήθεια ειδικών βυτίων μεταφοράς γάλακτος προς τα τυροκομεία.
- Εξοπλισμό όλων των μονάδων επεξεργασίας γάλακτος με εγκαταστάσεις επεξεργασίας των αποβλήτων και προσπάθεια αξιοποίησης όλων των υπολειμμάτων.
- Προμήθεια εξοπλισμού εργαστηριακών αναλύσεων στο γάλα και τα προϊόντα του.
- Ερευνητικό πρόγραμμα καλύτερης αξιοποίησης του πρόβειου και γίδινου γάλακτος (καλύτερος προσδιορισμός αναλογίας πρόβειου: γίδινου γάλακτος, όπου επιτρέπεται το μίγμα και μέσα στα επιτρεπόμενα όρια συμμετοχής έκαστου είδους γάλακτος, παραγωγή νέων προϊόντων, κυρίως με την αξιοποίηση του γίδινου γάλακτος).

4. Μεταποίηση & εμπορία ζωοτροφών:

Κύριος στόχος για την Περιφέρεια είναι να συστηματοποιηθεί περισσότερο η παραγωγή σύνθετων ζωοτροφών και να διαδοθεί η εξειδίκευση στην παραγωγή ώστε να αξιοποιείται ο εξοπλισμός και να είναι δυνατή η χρησιμοποίηση εναλλακτικών πρώτων υλών.

Για τον κλάδο αυτόν προτείνονται οι παρακάτω δράσεις:

- Βελτίωση της διάρθρωσης του κλάδου με τον αποκλεισμό από την παραγωγική διαδικασία των μονάδων που δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την παραγωγή ποιοτικών σύνθετων ζωοτροφών με εγγύηση για την ασφάλεια του καταναλωτή.
- Βελτίωση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των βιώσιμων μονάδων, ώστε να παράγουν σύνθετες ζωοτροφές υψηλής αποτελεσματικότητας για τους διάφορους κλάδους της ζωικής παραγωγής και να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν οικονομικές εναλλακτικές πρώτες ύλες.
- Ενίσχυση των βασικών υποδομών που συμβάλουν στην καλή λειτουργία των βιομηχανικών μονάδων όπως: λιμάνια, αποθηκευτικοί χώροι, δρόμοι, δίκτυα ενέργειας κλπ.
- Εντατικοποίηση της εφαρμογής των θεσμοθετημένων κανόνων για την παραγωγή και τη διακίνηση των απλών και των σύνθετων ζωοτροφών με τη σύμπραξη κλιμακίων ελέγχου και εργαστηριακών ελέγχων στα διακινούμενα είδη.
- Διερεύνηση των δυνατοτήτων παραγωγής εναλλακτικών ζωοτροφών και ενσωμάτωσής τους στα σιτηρέσια των αγροτικών ζώων.
- Δημιουργία εγκαταστάσεων ξήρανσης των χονδροειδών ζωοτροφών για παραγωγή σανού. Εναλλακτικά, λειτουργία μονάδων αφυδάτωσης (υφίστανται στη Βοιωτία) των ως άνω νωπών χορτονομών (μηδικής ή άλλων ψυχανθών) για την άριστη συντήρηση του προϊόντος και την παραγωγή ζωοτροφών υψηλής θρεπτικής αξίας οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στα σιτηρέσια των μονογαστρικών ζώων (χοίροι και πτηνά).

Γ. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Οι τομείς αιχμής του τριτογενή τομέα που επηρεάζουν τις δραστηριότητες που σχεδιάζονται / προγραμματίζονται στον αγροτικό τομέα, είναι το εμπόριο των αγροτικών εισροών και προϊόντων, η τεχνική – συμβουλευτική υποστήριξη των αγροτών, καθώς και ο εναλλακτικός τουρισμός (αγροτουρισμός, πολιτιστικός, περιβαλλοντικός, ορεινός κ.λπ.) και η παροχή συμπληρωματικών του τουρισμού υπηρεσιών υποστήριξης, της τουριστικής δραστηριότητας και εξυπηρέτησης των επισκεπτών, κλάδοι που στηρίζονται συχνά από την πολυαπασχόληση και συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία συμπληρωματικών εισοδημάτων για τους αγρότες.

1. Εναλλακτικός τουρισμός

- Ενίσχυση επενδύσεων εκσυγχρονισμού και ίδρυση μικρών καταλυμάτων.
- Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός συμπληρωματικών επιχειρήσεων, όπως παραδοσιακά καφενεία, ταβέρνες, εμπορία τοπικών ειδών κ.λπ.
- Ίδρυση παραδοσιακών εργαστηρίων – οικοτεχνιών.

2. Εμπορία αγροτικών προϊόντων & εισροών

- Αναβάθμιση συνθηκών συσκευασίας, ποιότητα και πιστοποίηση επιχειρήσεων
- Συνεργασία επιχειρήσεων.
- Προώθηση στις διεθνείς αγορές της ελιάς, του κρασιού, του σύκου, των αρωματικών φυτών, του βαμβακιού και των κηπευτικών μέσω σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων από τον ΟΠΕ.
- Αναβάθμιση του ρόλου των αγροτικών ενώσεων στη συγκέντρωση και διαχείριση της παραγωγής.

3. Τεχνική συμβουλευτική υποστήριξη των αγροτών

- Εφαρμογή του θεσμού των Τοπικών Κέντρων Αγροτικής Ανάπτυξης και των Γεωργικών Συμβούλων.
- Ανάληψη ουσιαστικού συμβουλευτικού ρόλου από τις ΕΑΣ της Περιφέρειας.

Δ. ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

1. Κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

- Κατάρτιση αυτοαπασχολούμενων αγροτών σε θέματα αιχμής όπως:
 - Η νέα ΚΑΠ και οι πιθανές της επιπτώσεις
 - Η ολοκληρωμένη διαχείριση σε διάφορα προϊόντα (βαμβάκι, κηπευτικά, ελιά κ.λπ.)
 - Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής
 - Η βιολογική και ολοκληρωμένη γεωργία, η πιστοποίηση και η ποιότητα σε διάφορα προϊόντα (βαμβάκι, ελιά, κηπευτικά, σύκα, αρωματικά φυτά, αμπέλι κ.λπ.).
 - Η εφαρμογή νέων καλλιεργειών (αρωματικά φυτά, ελαιοκράμβη κ.λπ.)

- Οι συνθήκες διατροφής, εκτροφής, υγιεινής και ποιότητας στα ζώα
- Η εφαρμογή σύγχρονων ζωοτεχνικών μεθόδων
- Η αντιμετώπιση ασθενειών
- Η εκπαίδευση σε θέματα συλλογικών θεσμών
- Η προώθηση της επιχειρηματικότητας, κ.λπ.
- Κατάρτιση γεωπόνων σε θέματα ΚΑΠ, σύγχρονων μεθόδων καλλιέργειας, κ.λπ.
- Κατάρτιση επιχειρηματιών του αγροτικού χώρου σε ζητήματα αγροτουρισμού, τεχνικών επαγγελμάτων, περιβάλλοντος, οικονομικών και διοικητικών ζητημάτων.

2. Τεχνολογία στη γεωργία

- Εκπαίδευση του κυριότερου όγκου νέων αγροτών στις νέες τεχνολογίες και στη χρήση Η/Υ.
- Δημιουργία Εθνικής πύλης (portal) με κωδικοποιημένη πληροφόρηση, στην οποία θα δίνεται η δυνατότητα και παροχής υπηρεσιών (όπως e- learning, e-business, mobile services με προπληρωμένα sms κ.α)

3. Τεχνικές – αγροτικές υποδομές

- Αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτινων πόρων των λεκανών απορροής (ορεινών, ημιορεινών, πεδινών αδιακρίτως) με κατασκευή φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών. Ειδικότερα στο νομό της Ευβοίας πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις ορεινές περιοχές.
- Εφαρμογή νέων τεχνικών άρδευσης και κατεργασίας σε καλλιέργειες με αυξημένο συντελεστή υδατοκατανάλωσης όπως του βαμβακιού και του αραβόσιτου. Η μειωμένη κατεργασία του εδάφους και το σύστημα στάγδην μπορούν να μειώσουν τις απαιτούμενες δόσεις άρδευσης έως και 30%.
- Έργα συντήρησης στα αγροτικά δίκτυα διανομής για μείωση των απωλειών νερού.
- Δημιουργία παρατηρητηρίου Υδάτινων Πόρων όπου θα καταγράφει τις ποσότητες και την ποιότητα των υδάτινων πόρων.
- Δημιουργία βιολογικού καθαρισμού στις υφιστάμενες κτηνοτροφικές μονάδες.
- Ποιοτική αναβάθμιση βοσκοτόπων

- Ενίσχυση βοσκοϊκανότητας βοσκοτόπων ή τεχνητών λειμώνων. Το πρόβλημα εστιάζεται κυρίως στην Εύβοια, στη Σκύρο και στη Βοιωτία.
- Διαχείριση βοσκοτόπων. Το πρόβλημα εκτείνεται σε όλο το ορεινό χώρο της Περιφέρειας και μπορεί να αντιμετωπισθεί με την εκπόνηση και εφαρμογή διαχειριστικών μελετών και την υλοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων.
- Εγγειοβελτιωτικά έργα – Αναδασμοί. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - Επιτάχυνση των έργων άρδευσης του Κωπαϊδικού πεδίου και των παράλληλων έργων από τον αναδασμό στις περιοχές των Δ. Πλαταιών, ΔΔ Νεοχωρακίου και Δ. Χαιρώνειας.
 - Κατασκευή λιμνοδεξαμενών στις περιοχές με έντονο γεωργικό ενδιαφέρον του νομού Εύβοιας
 - Αναδασμός στην περιοχή της Στυλίδας (ελαιώνες) με ανάπτυξη παράλληλων έργων και κυρίως δικτύου άρδευσης.
 - Ενίσχυση του δικτύου άρδευσης στην περιοχή της Θεσσαλιώτιδας
 - Ολοκλήρωση του δικτύου άρδευσης του ελαιώνα (Β΄ Φάση Μόρνου).

4. Εξειδίκευση παρεμβάσεων στο Φυσικό Περιβάλλον

- Δημιουργία μικρών υποδομών για την αξιοποίηση στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος: διάνοιξη μονοπατιών, θέσεις θέας, βελτίωση προσβάσεων σε περιοχές υψηλού φυσικού ενδιαφέροντος, σήμανση κ.λπ
- Παρεμβάσεις σε διάφορες περιβαλλοντικές υποδομές: καταφύγια θηραμάτων, περιβαλλοντικά πάρκα κ.λπ.
- Οικολογικά ευαίσθητες και προστατευόμενες περιοχές
- Αξιοποίηση πρώην λίμνης Ξυνιάδας (μελέτη σκοπιμότητας για τις δυνατότητες αποκατάστασης και αξιοποίησης για αγροτουριστικούς λόγους της πρώην λίμνης Ξυνιάδας).

5. Εξειδίκευση παρεμβάσεων στο Πολιτιστικό Περιβάλλον

- Ενίσχυση δραστηριοτήτων (πανηγύρια, γιορτές, εκθέσεις) που σχετίζονται με τα βασικά αγροτικά προϊόντα της περιοχής
- Ενίσχυση μικρών πολιτιστικών υποδομών μουσείων, εκθεσιακών χώρων κ.λπ. που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή και την ιστορική παράδοση

- Ανάπλαση στοιχείων που συνδέονται με την αγροτική παράδοση (π.χ. νερόμυλοι, γεφύρια, αλώνια κ.λπ.)
- Δράσεις ανάπλασης και αξιοποίησης ενδιαφερόντων και απομονωμένων αγροτικών οικισμών (πλατείες, πλακόστρωση, βρύσες κ.λπ.).
- Κοινωνικές υποδομές στον ορεινό χώρο – ποιότητα ζωής
- Χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων (Βιβλιοθήκες, πολιτιστικοί σύλλογοι, εικαστικοί χώροι κ.λπ.)

ΧΩΡΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Οι παρεμβάσεις που αναφέρονται κατωτέρω σχετίζονται, κατά το δυνατό, με την πρόταση αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών και αποβλέπουν στην αύξηση της τοπικής προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και στην παραγωγή προϊόντων ποιότητας.

1. Νομός Βοιωτίας

Υπάρχει επάρκεια παραγωγικής δυναμικότητας στους κλάδους ζωοτροφών, εκκοκκιστηρίων, πτηνοτροφίας, χοιροτροφίας, τυροκομείων και κρέατος. Οι παρεμβάσεις που απαιτούνται, ενδεικτικά, είναι:

- Οπωροκηπευτικά: εκσυγχρονισμός, όπου χρειάζεται, των συσκευαστηρίων, πιστοποίηση κατά ISO 22000 και στήριξη της ανάπτυξης της υποδομής εμπορίας νωπών προϊόντων.
- Βιομηχανική τομάτα: εκσυγχρονισμός και αναδιάρθρωση κλάδου, πιστοποίηση, παραγωγή νέων και βιολογικών προϊόντων.
- Εκκοκκιστήρια: υπάρχει αργούσα παραγωγική δραστηριότητα. Κρίνεται αναγκαία η αναβάθμιση της πρώτης ύλης.
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας των μεταποιητικών μονάδων σε κάποιους κλάδους (π.χ. κρασί).
- Ενίσχυση επενδύσεων για τη βελτίωση της σφαγής, συντήρησης και τυποποίησης κρεοπαραγωγής ζώων (βοοειδή, χοίροι, πτηνά).
- Ενίσχυση επενδύσεων για παραγωγή προϊόντων με βάση το κρέας και αξιοποίηση παραπροϊόντων κρέατος.
- Ενίσχυση επενδύσεων συσκευασίας και μεταποίησης αυγών.
- Ενισχύσεις για παραγωγή νέων προϊόντων αυγών και κρέατος ορνίθων.

- Ενίσχυση εγκαταστάσεων ξήρανσης χονδροειδών ζωοτροφών.
- Διερεύνηση δυνατοτήτων παραγωγής εναλλακτικών ζωοτροφών.
- Ενισχύσεις για αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, π.χ. μυζήθρα Ελικώνα, κρασί κ.λπ.
- Διερεύνηση δυνατοτήτων τυποποίησης λαδιού Θίσβης.
- Διερεύνηση ίδρυσης μονάδας αιθέριων ελαίων και βιοκαυσίμων (biodiesel) με συνεργασία των ΕΑΣ Βοιωτίας και Φθιώτιδας ή αναδιοργάνωση σπορελαιουργείων.
- Έλεγχος αποβλήτων κλάδων χοιροτροφίας – πτηνοτροφίας.
- Ξήρανση, αφυδάτωση και τυποποίηση τριφυλλιού - μηδικής.

2. Νομός Εύβοιας

Οι κλάδοι βρώσιμης ελιάς, κυλινδρόμυλων, παραγωγής τροφίμων, εντατικής ιχθυοκαλλιέργειας, πτηνοτροφίας και χοιροτροφίας είναι σχετικά εκσυγχρονισμένοι. Οι παρεμβάσεις που απαιτούνται, ενδεικτικά, είναι:

- Ίδρυση σύγχρονου συσκευαστηρίου τομάτας και οπωροκηπευτικών (με σύστημα ποιότητας ISO 22000) και ενίσχυση υποδομών εμπορίας.
- Ενίσχυση της συνεργασίας των οινοποιείων κρασιών υψηλής ποιότητας. Ενίσχυση παραγωγής βιολογικού οίνου και οίνων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΠΕ και προώθηση εμπορίας οίνου διεθνώς.
- Εκσυγχρονισμός ελαιοτριβείων, προώθηση επωνυμίας και έλεγχος ρύπανσης.
- Ενίσχυση επενδύσεων για τη βελτίωση της σφαγής, συντήρησης και τυποποίησης κρεοπαραγωγής ζώων (βοοειδή, χοίροι, πτηνά).
- Ενίσχυση επενδύσεων για παραγωγή προϊόντων με βάση το κρέας και αξιοποίηση παραπροϊόντων κρέατος.
- Ενίσχυση επενδύσεων συσκευασίας και μεταποίησης αυγών.
- Ενισχύσεις για παραγωγή νέων προϊόντων αυγών και κρέατος ορνίθων.
- Μετεγκατάσταση, εκσυγχρονισμός και βελτίωση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης προϊόντων γάλακτος.
- Εξυγίανση και εκσυγχρονισμός (τεχνολογική αναβάθμιση) του κλάδου ζωοτροφών για την παραγωγή σύνθετων ζωοτροφών.

- Ενίσχυση της παραγωγής και τυποποίησης τοπικών προϊόντων: τυρί, τσίπουρο, φέτα, μέλι, ξηρό σύκο κ.λπ. Οργάνωση της παραγωγής και προώθηση της συνεργασίας και εμπορίας.

3. Νομός Ευρυτανίας

- Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός μικρών μονάδων μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων.
- Διερεύνηση της δυνατότητας ίδρυσης ξηραντηρίου ζωοτροφών.
- Ενίσχυση της παραγωγής τοπικών προϊόντων: τσίπουρο, μούρο, κάστανο, τραχανάδες, χυλοπίτες, μέλι, γλυκά, αρωματικά, κάστανο.
- Ενίσχυση μονάδων πέστροφας.
- Διερεύνηση δυνατοτήτων ίδρυσης βιομηχανίας ξύλου.
- Βιομηχανικές υποδομές: οργάνωση του ΒΙΟΠΑ στον χώρο της πρώην ΔΑΒΙΕ.

4. Νομός Φθιώτιδας

Ο κλάδος της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων στο Νομό Φθιώτιδας είναι πολύ ανεπτυγμένος σε όρους εγκατεστημένης παραγωγικής δυναμικότητας.

- Οι κλάδοι κυλινδρόμυλων, βιομηχανικής τομάτας και εκκοκκιστηρίων χρειάζονται αναβάθμιση των συνθηκών τυποποίησης, πιστοποίηση και βελτίωση των πρώτων υλών.
- Ενίσχυση της δημιουργίας μονάδας συσκευασίας κηπευτικών στη Μαλεσίνα.
- Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση συνεργασίας των τοπικών τυροκομείων.
- Ενίσχυση της συνεργασίας των ελαιοτριβείων και αντιμετώπιση της ρύπανσης.
- Αναβάθμιση κλάδου βρώσιμης ελιάς στη Στυλίδα και την Αταλάντη.
- Αναβάθμιση παραγωγής κρασιού.
- Σποροπαραγωγή σιταριού από ΕΑΣ.
- Μετεγκατάσταση γαλακτοβιομηχανίας και τυροκομείου ΕΑΣ σε ΒΙΠΕ.
- Διερεύνηση δυνατότητας ίδρυσης μονάδας παραγωγής βιοκαυσίμων (biodiesel) με συνεργασία των ΕΑΣ Βοιωτίας και Φθιώτιδας ή αναδιοργάνωση σπορελαιουργείων.

- Μετεγκατάσταση, εκσυγχρονισμός και βελτίωση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης προϊόντων γάλακτος.
- Εξυγίανση και εκσυγχρονισμός (τεχνολογική αναβάθμιση) του κλάδου ζωοτροφών για την παραγωγή σύνθετων ζωοτροφών.
- Ενίσχυση εγκαταστάσεων ξήρανσης χονδροειδών ζωοτροφών.
- Διερεύνηση δυνατοτήτων παραγωγής εναλλακτικών ζωοτροφών.
- Μετεγκατάσταση – εκσυγχρονισμός εργοστασίου βρώσιμης ελιάς ΕΑΣ Στυλίδας στη ΒΙΠΕ με HACCP και ISO 22000
- Ενίσχυση τοπικών προϊόντων: φορμαέλα, κατίκι, ακτινίδιο.
- Επενδυτικά σχέδια για αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά.

5. Νομός Φωκίδας

- Εκσυγχρονισμός των ελαιουργείων και διερεύνηση δυνατοτήτων τυποποίησης λαδιού στην Ερατινή.
- Ενίσχυση της συνεργασίας των ελαιοτριβείων του νομού.
- Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός κλάδου τυποποίησης βρώσιμης ελιάς.
- Ενίσχυση μικρών οινοποιείων για τοπικό οίνο.
- Ενίσχυση μικρών τυροκομείων.
- Εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων: HACCP και ISO
- Ενίσχυση των επιχειρήσεων συσκευασίας μελιού.
- Ενίσχυση τοπικών προϊόντων: φέτα ΠΟΠ, ελιά ΠΟΠ, μικρές μονάδες σε παραδοσιακούς κλάδους (κουδούνια, βυρσοδεψεία).
- Μετεγκατάσταση ΕΑΣ σε ΒΙΟΠΑ για αναβάθμιση αποθηκευτικών χώρων και συσκευαστηρίων.
- Βιομηχανικές υποδομές οργάνωσης και λειτουργίας ΒΙΟΠΑ.